

JUSTITS MINISTERIET

Dato: 5. oktober 2021
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Dorthea Bisgaard Vase
Sagsnr.: 2020-0090-2244
Dok.: 2145324

KOMMENTERET HØRINGSOVERSIGT
Forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og lov om til-
hold, opholdsforbud og bortvisning
(Styrket indsats mod stalking)

I. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 23. august 2021 til den 20. september 2021 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Østre Landsret, Vestre Landsret, samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Advokatrådet, Amnesty International, Barnets Tarv Nu, Børnesagens Fællesråd, Bryd Tavsheden, Børnerådet, Børns Vilkår, Center for Voldsramte, Danner, Dansk Kvindesamfund, Dansk Psykolog Forening, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Stalking Center, Danske Advokater, Danske Familieadvokater, Danske Regioner, Dare Gender, Det Kriminalpræventive Råd, Dialog mod vold, Digitalt Ansvar, Etnisk Ung, Everyday Sexism Project Danmark, Exitcirklen, Fonden Fundamentet & Mandecentret Botilbud, Foreningen af Advokater og Advokatfuldmægtige, Foreningen af Kommunale Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedschefer i Danmark, Foreningen af Offentlige Anklagere, Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre, Foreningen mor, ForældreLANDSforeningen FBU, Gadejuristen, Godfar, Hjælp Voldsofre, Institut for Menneskerettigheder, Joan-Søstrene, Justitia, KL, Kvinderådet, Kvininfo, Københavns Kommune (Etnisk Konsulentteam), Københavns Universitet (Det Juridiske Fakultet), Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsforeningen Børn og Samvær, Landsforeningen for børn og forældre, Landsforeningen for Voldsramte

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Kvinder, Landsforeningen KRIM, Landsorganisationen af Kvindekrisecentre (LOKK), Lev uden Vold, Mary Fonden, Mødrehjælpen, OAK Foundation Denmark, Offerrådgivningerne i Danmark, Politiforbundet, Red Barnet, Red-Safehouse, Retspolitisk Forening, Røde Kors, Sabaah, SAVN, Statens Institut for Folkesundhed, Statsforvaltningen, Syddansk Universitet (Juridisk Institut), TUBA, Unicef Danmark, VIVE, Aalborg Universitet (Juridisk Institut) og Aarhus Universitet (Juridisk Institut) og Grønlands Selvstyre (Naalakkersuisut).

II. Høringssvarene

1. Indledning

Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra:

Østre Landsret, Danske Regioner, Dialog mod Vold, Joan-Søstrene, Institut for Menneskerettigheder, Dansk Psykolog Forening, Advokatrådet, Vestre Landsret, Retspolitisk Forening, Lev Uden Vold, Kvinderådet, Dansk Kvindesamfunds Krisecentre, Rigsadvokaten, Domstolsstyrelsen, Digitalt Ansvar, Red Barnet, Offerrådgivningen, Landsorganisationen af Kvindekrisecentre, Sex og Samfund, Søstre mod Vold, Hjælp Voldsofre, Everyday Sexism Project Danmark, Det Kriminalpræventive Råd, Danske Advokater, Dansk Stalking Center, Den Danske Dommerforening, Naalakkersuisut, Mødrehjælpen, Københavns byret og Landsforeningen af Forsvarsadvokater.

Nedenfor er gengivet de væsentligste punkter i de modtagne høringssvar. Samtlige høringssvar er vedlagt.

Justitsministeriets kommentarer til høringssvarene er anført i *kursiv*.

2. Generelt

Østre Landsret, Danske Regioner, Vestre Landsret og Københavns Byret har ingen bemærkninger til lovforslaget.

Dansk Kvindesamfunds Krisecentre, Dansk Psykolog Forening, Dansk Stalking Center, Dialog mod Vold, Digitalt Ansvar, Everyday Sexism Project Danmark, Hjælp Voldsofre, Institut for Menneskerettigheder, Joan-Søstrene, Det Kriminalpræventive Råd, Kvinderådet, Landsorganisationen af Kvindekrisecentre, Lev Uden Vold, Offerrådgivningen, Red Barnet, Retspolitisk Forening, Sex og Samfund og Søstre mod Vold

er positive over for forslaget om en særskilt bestemmelse om stalking i straffeloven.

Det bemærkes, at **Dansk Kvindesamfunds Krisecentre, Joan-søstrene, Landsorganisationen af Kvindekrisecentre, Offerrådgivningen, Red Barnet, Sex og Samfund og Søstre mod Vold** er medunderskrivere på høringssvaret fra **Digitalt Ansvar**. Når der efterfølgende henvises til ”Digitalt Ansvar m.fl.” sigtes der således til denne kreds af høringsspartner.

Dansk Stalking Center, Digitalt Ansvar m.fl. og **Kvinderådet** bemærker, at en særskilt kriminalisering af stalking er på linje med artikel 34 i Europarådets konvention til forebyggelse og bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet (Istanbulkonventionen), som Danmark har ratificeret, og opfordrer til, at der redegøres for Istanbulkonventionen under gældende ret i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Danmark har ratificeret Europarådets konvention til forebyggelse og bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet (Istanbulkonventionen), der navnlig har fokus på vold mod kvinder. Det følger af artikel 34 i Istanbulkonventionen, at det skal være strafbart med forsæt gentagne gange at optræde truende over for en anden person på en sådan måde, at den pågældende frygter for sin sikkerhed.

Justitsministeriet skal i den forbindelse bemærke, at Danmark på baggrund af de gældende bestemmelser i lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning (tilholdsloven), herunder muligheden for at udstede tilhold mv., samt lovens § 21 om straf for overtrædelse af tilhold, opholdsforbud eller bortvisning, efter ministeriets opfattelse opfylder Istanbulkonventionens artikel 34.

Da gældende lovgivning, herunder tilholdslovens § 21, stk. 2, er beskrevet i pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger, finder Justitsministeriet ikke behov for nærmere at redegøre for Istanbulkonventionen i lovforslaget.

3. Den foreslåede bestemmelse om stalking i straffelovens § 242 (lovforslagets § 1)

3.1. Definitionen af stalking

Advokatrådet, Institut for Menneskerettigheder, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Lev Uden Vold og Retspolitisk Forening anfører, at gerningsindholdet bør defineres mere præcist. **Advokatrådet** anfører, at det

kan give anledning til tvivl, om et tilfælde af kontakt, forfølgelse eller anden chikane kan være en fredskrænkelser, der er omfattet af den foreslåede bestemmelse, og opfordrer derfor til, at den foreslåede bestemmelse illustreres med eksempler. **Institut for Menneskerettigheder** anfører, at det for at øge forudsigeligheden i forhold til, om betingelserne for straf er opfyldt, bør udspecificeres i bemærkningerne, hvad der menes med ”utryghedsskabende, ubehagelig eller forstyrrende” adfærd. Endvidere ønsker Institut for Menneskerettigheder, at det i lovforslaget angives, hvilke tilfælde der i dag omfattes af tilholdslovens § 21, stk. 2, og som fremover vil være omfattet af den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 242. **Lev Uden Vold** finder, at definitionen af ”systematisk og vedvarende” er mangelfuld, og at det ikke fremgår med tilstrækkelig klarhed, hvor mange hændelser, der skal til, før en krænkelser er omfattet af bestemmelsen.

Everyday Sexism Project Danmark udtrykker ligeledes ønske om, at der i lovforslaget tilføjes yderligere eksempler, særligt på chikane via stedfortræder. Everyday Sexism Project Danmark foreslår, at der indføres eksempler på chikane, hvor en større kreds af personer involveres, da det ofte forekommer, f.eks. på sociale medier.

Dansk Stalking Center vurderer, at gerningsindholdet for bestemmelsen er omhyggeligt udfoldet i lovforslagets bemærkninger med brug af retvisende eksempler. Dansk Stalking Center finder det endvidere positivt, at man i lovforslaget adresserer nonverbal og digital kontakt, samt at stalking kan ske gennem gerningspersonens kontakt til forurettedes netværk og ved falske anmeldelser. Dansk Stalking Center finder det desuden positivt, at den beskyttede personkreds i bestemmelsen ikke afgrænses på baggrund af den relation, der er eller har været mellem forurettede og gerningspersonen.

Digitalt Ansvar m.fl. ser positivt på, at den foreslåede bestemmelse har et bredere anvendelsesområde end tilfældet er for psykisk vold.

Dansk Kvindesamfunds Krisecentre bifalder, at der i lovforslaget er fokus på digital stalking og på sager, hvor forurettede og gerningspersonen har fælles børn. Dansk Kvindesamfunds Krisecentre anfører videre, at samvær med børn bør sættes i bero eller gives under opsyn for en person, der mistænkes for stalking, mens en stalkingsag står på.

Justitsministeriet har inddraget en lang række organisationer med viden om

stalking i det lovforberedende arbejde, herunder en lang række af høringsparterne, for at indhente input til, hvordan bestemmelsen bedst muligt udformes.

Idet stalking kan komme til udtryk ved en lang række vidt forskellige handlinger, har det været nødvendigt at udforme den foreslåede bestemmelse om stalking på en måde, så den kan favne bredt og dække en lang række forskelligartede situationer.

Med henblik på nærmere at beskrive bestemmelsens anvendelsesområde er der i bemærkningerne til lovforslagets § 1 opregnet en række eksempler på adfærd, der efter omstændighederne vil kunne være omfattet af den foreslåede bestemmelse om stalking i straffelovens § 242.

For så vidt angår det af Lev uden Vold anførte om, at det bør fremgå med større klarhed, hvad der menes med "systematisk og vedvarende", kan Justitsministeriet henviser til, at det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets § 1, at begrebet indebærer, at der skal være tale om adfærd, der gentages og som i almindelighed opfattes som et mønster. Det fremgår videre, at er der tale om meget alvorlige krænkelse, vil få tilfælde ud fra en samlet vurdering kunne være tilstrækkeligt. Det vil således i sidste ende være domstolene, der i de konkrete tilfælde afgør, om en given situation er omfattet af den foreslåede bestemmelse.

3.2. Forsæt

Lev Uden Vold er enig i, at der vil være forsæt til stalking, hvis forurettede har frabedt sig kontakt med gerningspersonen, men bemærker i øvrigt, at også den laveste grad af forsæt (*dolus eventualis*) bør indgå i vurderingen af skyldsspørgsmålet.

Dommerforeningen bemærker, at der i lovforslaget er en del overvejelser om, hvornår der er handlet med fornødent forsæt. Dommerforeningen anfører i den forbindelse, at det er retten, der i det enkelte tilfælde vil foretage en samlet konkret vurdering af sagens omstændigheder, herunder om der er handlet med forsæt.

Justitsministeriet er enig i det anførte og bemærker, at der ikke med lovforslaget er tilsigtet ændringer i det almindelige krav til tilregnelser i sager om overtrædelse af straffeloven. Det bemærkes endvidere, at det, som også anført i bemærkningerne til lovforslagets § 1, vil afhænge af de nærmere

omstændigheder i den konkrete sag, om det fornødne forsæt foreligger. Vurderingen heraf beror i sidste ende hos domstolene.

3.3. Straf

Dansk Stalking Center, Digitalt Ansvar m.fl. og **Lev Uden Vold** ser positivt på den foreslåede strafferamme og det foreslåede strafniveau. **Dansk Stalking Center** udtrykker bekymring for, at domstolene vil lægge sig op ad en tidligere praksis, hvorefter overtrædelser af tilhold straffes med bøde.

Retspolitisk Forening anfører, at den foreliggende praksis medfører et strafniveau på mellem 40 dage og 4 måneders fængsel og finder det således betænkeligt, at der med en indførelsen af bestemmelsen i straffelovens § 242 sker en væsentlig skærpelse af straffen.

Lev Uden Vold anfører, at det bør være en skærpende omstændighed, hvis forurettede i stalkingsagen er et barn. I sådanne tilfælde bør straffen som minimum udmåles til ubetinget fængselsstraf inden for strafferammen på 3 år.

Everyday Sexism Project Danmark foreslår, at det anføres i lovforslaget, at det vil være en skærpende omstændighed, hvis gerningspersonen tidligere er dømt for vold eller overgreb mod forurettede, også selvom der i stalkingsagen er få tilfælde af chikane.

Danske Advokater udtrykker undren over, at strafferammen fastsættes til 3 år, da strafferammen på 2 år i tilholdslovens § 21, stk. 2, ikke i dag udnyttes fuldt ud. Danske Advokater opfordrer endvidere til, at man ikke i lovforslaget fastsætter en minimumsstraf for overtrædelse af bestemmelsen. Danske Advokater anfører desuden, at fastsættelsen af strafniveauet alene bør være op til domstolene.

Den foreslåede bestemmelse om stalking i lovforslagets § 1 kriminaliserer, at en person på en måde, der er egnet til at krænke en anden persons fred, på systematisk og vedvarende vis kontakter, forfølger eller på anden måde chikanerer den pågældende. Det foreslås med lovforslaget, at overtrædelse af bestemmelsen straffes med bøde eller fængsel indtil 3 år.

Den foreslåede strafferamme for overtrædelse af bestemmelsen om stalking svarer til strafferammen i straffelovens § 243 om psykisk vold.

Som det fremgår af punkt 2.1.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger, er det vurderingen, at en strafferamme på bøde eller fængsel indtil 3 år sender et vigtigt signal om, at stalking er en alvorlig forbrydelse, der kan have store konsekvenser for ofrene.

Det bemærkes desuden, at det fremgår af punkt 2.1.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger, at straffen for overtrædelse af den foreslåede bestemmelse om stalking i førstegangstilfælde som udgangspunkt ikke bør udmåles lavere end 40 dages ubetinget fængsel, samt at det kan indgå som en skærpende omstændighed ved strafudmålingen, at gerningspersonen tidligere er dømt for stalking eller overtrædelse af tilhold, opholdsforbud eller bortvisning.

Justitsministeriet skal i den forbindelse bemærke, at der ikke foreslås indført minimumsstraf for overtrædelse af den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 242. Der er således ikke i den foreslåede bestemmelse fastsat nogen nedre grænse for straffens udmåling, ligesom det fremgår af punkt 2.1.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger samt bemærkningerne til lovforslagets § 1, at fastsættelsen af straffen vil bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen. Det fremgår endvidere, at det angive strafniveau vil kunne fraviges i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. hermed de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Justitsministeriet finder på den baggrund ikke behov for, at der i lovforslaget angives yderligere retningslinjer for strafudmålingen.

3.4. Forholdet mellem den foreslåede bestemmelse om stalking og gældende lovgivning

Retspolitisk Forening anfører, at det bør fremgå med større klarhed, hvorledes bestemmelsen skal anvendes i samspil med eksisterende bestemmelser, herunder f.eks. straffelovens § 243 om psykisk vold.

Joan-Søstrene anfører, at det er problematisk, at det er hensigten med lovforslaget, at tilholdsloven fortsat skal anvendes som hidtil, da loven i dag nærmest bliver ignoreret af politikredsene.

Dansk Stalking Center opfordrer til, at der kigges på samspillet mellem den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 242 og forældreansvarsloven.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets § 1, at den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 242 efter omstændighederne vil kunne omfatte adfærd, der i forvejen er selvstændigt kriminaliseret, herunder f.eks. psykisk vold efter straffelovens § 243. Særligt for så vidt angår forholdet mellem den foreslåede bestemmelse og straffelovens § 243 bemærkes det, at straf efter den foreslåede bestemmelse i § 242 – i modsætning til straffelovens § 243 – ikke forudsætter, at gerningspersonen er eller har været tilknyttet forurettedes husstand. Den foreslåede bestemmelse vil således kunne omfatte adfærd over for f.eks. en tidligere kæreste, som gerningspersonen ikke har boet sammen med, og adfærd over for en kollega, en kendt person eller lignende, der ikke kan anses for en nær relation, og som ikke vil være strafbart efter straffelovens § 243.

Det bemærkes endvidere, at det er en betingelse for anvendelse af straffelovens § 243, at adfærden er egnet til utilbørligt at styre den anden. En tilsvarende betingelse gælder ikke for den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 242. Er der således tale om en fredskrænkelse, der er chikanerende, men som ikke er egnet til at give gerningspersonen en magtposition i forhold til forurettede, vil forholdet efter omstændighederne kunne være omfattet af den foreslåede bestemmelse, uden at være omfattet af straffelovens § 243. Det forudsættes således, at der straffes i sammenstød, hvis en overtrædelse er omfattet af både § 243 og den foreslåede § 242, og at der derved udmåles en samlet straf inden for bestemmelsernes strafferamme, jf. straffelovens § 88.

Det fremgår videre af bemærkningerne til § 1, at der herudover kan være tale om andre former for kriminalitet, som begås som led i stalkingen, f.eks. falsk anmeldelse efter straffelovens § 164, indgivelse af falske klagemål eller falsk anmeldelse af strafbare forhold til offentlig myndighed mv., jf. § 165, hacking samt åbning af breve mv. efter § 263, uberettiget fotografering eller iagttagelse via kikkert af personer der befinder sig på ikke frit tilgængeligt sted, jf. § 264 a, GPS-overvågning mv. jf. § 264 b, uberettiget videregivelse af meddelelser eller billeder vedrørende private forhold jf. § 264 d ulovlig indtrængen, jf. § 264, eller hærværk, jf. § 291. Det forudsættes også i sådanne tilfælde, at der straffes i sammenstød for overtrædelse af den foreslåede bestemmelse og den øvrige relevante straffelovsbestemmelse. En anvendelig straffelovsbestemmelse skal i det konkrete tilfælde dermed alene udelades, hvis en anden bestemmelse fuldt ud har absorberet gerningsindholdet i førstnævnte og derfor karakteriserer det begåede forhold på tilstrækkelig vis.

Justitsministeriet finder på den baggrund ikke anledning til at redegøre yderligere for forholdet mellem den foreslåede bestemmelse om stalking i straffelovens § 242 og øvrige straffebestemmelser.

Fsva. opretholdelsen af tilholdslovens mulighed for at give et tilhold, et opholdsforbud eller en bortvisning kan det oplyses, at Justitsministeriet finder, at forbudsordningen efter tilholdsloven fortsat vil kunne være et effektivt redskab, der – ved siden af den foreslåede nye stalkingbestemmelse – kan medvirke til at beskytte personer mod at blive udsat for forfølgelse eller chikane. Der henvises i den forbindelse til pkt. 2.1.2 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Justitsministeriet skal endvidere bemærke, at en redegørelse for samspillet mellem den foreslåede bestemmelse og forældreansvarsloven, der henhører under Social- og Ældreministeriet, efter Justitsministeriets vurdering falder uden for rammen af nærværende lovforslag, der omhandler de strafferetlige konsekvenser af stalking.

4. De foreslåede ændringer i retsplejeloven

4.1. Retten til at få underretning om gerningspersonens løsladelse og udgang (lovforslagets § 2, nr. 2)

Dansk Psykolog Forening, Dansk Stalking Center, Dialog Mod Vold, Digitalt Ansvar m.fl., Hjælp Voldsofre, Lev Uden Vold og Retspolitisk Forening ser positivt på, at ofre for stalking kan få adgang til underretning ved gerningspersonens løsladelse og udgang. **Dansk Stalking Center, Dansk Psykolog Forening, Digitalt Ansvar m.fl. og Retspolitisk Forening** anfører desuden, at muligheden for underretning af stalkingofre bør udvides, så den ikke kun finder anvendelse i tilfælde, hvor gerningspersonen har været varetægtsfængslet og ikke løslades mellem dommens afsigelse og fuldbyrdelse, men i alle tilfælde, hvor gerningspersonen idømmes fængselsstraf. **Digitalt Ansvar m.fl.** anbefaler endvidere, at alle ofre for forbrydelser får adgang til underretning efter retsplejelovens § 741 g, stk. 1, om gerningspersonens prøveløsladelse eller flugt, hvis der er risiko for skade, og at det præciseres i bemærkningerne, hvem der er rette modtager af anmodningen om, at der skal ske underretning.

Joan-Søstrene anfører, at underretning af offeret bør være en obligatorisk følge ved gerningspersonens løsladelse fra varetægtsfængsling eller afsoning, og at underretning ikke bør baseres på offerets anmodning.

Med lovforslagets § 2, nr. 2, foreslås det, at der i retsplejelovens § 741 g, stk. 1, 1. pkt., indsættes en henvisning til den foreslåede bestemmelse om stalking i straffelovens § 242, således der på samme måde som for overtrædelser af bl.a. straffelovens § 243 om psykisk vold efter anmodning sker underretning af forurettede i tilfælde af gerningspersonens løsladelse og udgang og om eventuel undvigelse, hvis den dømte har været varetægtsfængslet før dom og ikke har været løsladt mellem dommens afsigelse og fuldbyrdelse. I sådanne tilfælde underrettes den forurettede desuden efter anmodning, hvis gerningsmanden under afsoning og på institutionens område, med institutionens viden, medvirker i optagelser til et tv- eller radioprogram produceret til udsendelse her i landet, hvori den pågældende har en fremtrædende rolle, eller i et portrætinterview i et dansk dagblad. Det samme gælder ved medvirken i optagelser af et sådant tv- eller radioprogram eller interview uden for institutionens område i tilfælde, hvor institutionen har meddelt tilladelse til udgang med viden herom.

Det foreslås således med lovforslagets § 2, nr. 2, at indføre samme mulighed for at kunne få underretning om gerningspersonens løsladelse og udgang i sager om stalking som i sager om bl.a. psykisk og fysisk vold.

Formålet med ændringen er specifikt at sidestille stalking med psykisk vold i relation til adgangen til at få underretning om gerningspersonens løsladelse og udgang, og Justitsministeriet har på den baggrund ikke fundet anledning til at ændre lovforslagets § 2, nr. 1.

4.2. Retten til at kunne afgive forklaring på video (lovforslagets § 2, nr. 3)

Dansk Stalking Center ser positivt på lovændringen.

Danske Advokater anfører for så vidt angår videoafhøringer, at man i lovforslagets bemærkninger bør beskrive vejledningsforpligtelsen i forbindelse med retsplejelovens § 171, da det er Danske Advokaters erfaring, at vejledningen foregår på meget forskellig vis.

Justitsministeriet har noteret sig Danske Advokaters bemærkning om, at vejledningsforpligtelsen bør beskrives, men finder ikke, at dette bør håndteres

gennem lovregulering. På den baggrund finder Justitsministeriet ikke anledning til at foretage ændringer i lovforslaget.

5. De foreslåede ændringer i lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning (tilholdsloven)

Dansk Stalking Center opfordrer til, at den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 242 indføres i opstillingen af straffelovsovertrædelser, hvor der kan meddeles tilhold på baggrund af begrundet mistanke, hvis forurettede ikke skal tåle kontakt fra gerningspersonen, jf. tilholdslovens § 2, stk. 2, nr. 1.

Justitsministeriet bemærker, at den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 242 om stalking er indeholdt i § 2, stk. 1, nr. 1 i lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning (tilholdsloven), hvorfor stalking allerede er omfattet af tilholdsloven.

Det fremgår desuden af lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 2.1.3.3, at har politiet rejst sigtelse efter den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 242, forudsættes det at give politiet anledning til at overveje, om forurettede skal vejledes om reglerne i tilholdsloven, jf. vejledningspligten i § 15. Det betyder, at det efter omstændighederne vil kunne være relevant at vejlede forurettede om muligheden for at få tilhold mv. på baggrund af sigtelsen.

5.1. Indførelse af klagefrist (lovforslagets § 3, nr. 1)

Dansk Stalking Center, Hjælp Voldsofre og Joan-Søstre ser positivt på, at der indføres en klagefrist for strakstilhold i tilholdsloven.

Retspolitisk Forening anfører, at klagefristen i lovforslagets § 3 findes betænkelig.

Justitsministeriet har noteret synspunktet, men bemærker, at den foreslåede klagefrist på 4 uger i lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning (tilholdsloven) er fastsat for at tilgodese forurettede, som i dag kan opleve, at sager om tilhold mv. trækker i langdrag, da sent indgivne klager forlænger sagsforløbet og skaber usikkerhed om afgørelsen. På samme måde kan en eventuel straffesag om overtrædelse af en afgørelse efter tilholdsloven udsættes, fordi tiltalte i forbindelse med retssagen vælger at klage over selve tilholdet.

5.2. Ophævelse af § 21, stk. 2 (lovforslagets § 3, nr. 2)

Dansk Stalking Center og **Digitalt Ansvar m.fl.** giver udtryk for bekymring for, at tilholdslovens § 21, stk. 2, ophæves samtidig med, at straffelovens § 242 indføres, da anklagemyndigheden i sager om overtrædelse af tilhold mv. begået før indførelsen af straffelovens § 242 i udgangspunktet vil miste hjemlen til at nedlægge strafpåstand i den høje ende af strafudmålingen for overtrædelser af tilhold mv. Det anbefales derfor, at der indføres klare retningslinjer for overgangsperioden mellem ophævelsen af tilholdslovens § 21, stk. 2, og ikrafttrædelsen af straffelovens § 242.

Justitsministeriet bemærker, at den gældende bestemmelse i tilholdslovens § 21, stk. 2, er en strafskærpselsesbestemmelse og ikke en selvstændig straffebestemmelse. Der vil derfor fortsat efter ophævelsen af straffelovens § 21, stk. 2, være muligt at straffe overtrædelser af tilhold, opholdsforbud og bortvisning efter tilholdslovens § 21, stk. 1, som har en strafferamme på 2 års fængsel.

5.3. Politiets vejledningspligt i § 15, stk. 1

Dansk Stalking Center, **Hjælp Voldsofre** og **Digitalt Ansvar m.fl.** anbefaler, at det anføres i lovforslaget, at politiet i forbindelse med en sigtelse efter den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 242 som altovervejende hovedregel skal vejlede forurettede om muligheden for at anmode om tilhold og/eller opholdsforbud, herunder om muligheden for udstedelse af et strakstilhold.

Justitsministeriet bemærker, at det fremgår af tilholdslovens § 15, stk. 1, at politiet vejleder parterne om reglerne i tilholdsloven i sager om tilhold, opholdsforbud og bortvisning, når der er anledning til det. Efter Justitsministeriets opfattelse vil det være politiets vurdering, om der i det enkelte tilfælde er behov for vejledning, hvorfor Justitsministeriet ikke finder anledning til at foretage ændringer i lovforslaget.

6. Ligestillingsvurdering

Institut For Menneskerettigheder og **Kvinderådet** anfører, at det i lovforslaget bør adresseres, at ofre for stalking i de fleste tilfælde er kvinder, ligesom det bør anføres, at lovforslaget har ligestillingsmæssige konsekvenser.

Det følger af § 4 i lov om ligestilling af kvinder og mænd, at alle offentlige myndigheder skal arbejde for ligestilling i al planlægning og forvaltning, hvilket bl.a. betyder, at lovforslag, når det er relevant, skal ligestillingsvurderes med henblik på at undersøge, om de har køns- og ligestillingsmæssige konsekvenser.

Det fremgår af pkt. 2.8.12 i Justitsministeriets vejledning om lov kvalitet, at en ligestillingsvurdering af et lovforslag skal foretages, hvor det er relevant, og hvor eventuelle ligestillingsmæssige konsekvenser vurderes at være væsentlige. Hvis lovforslaget ikke forventes at have sådanne konsekvenser, bør det ikke oplyses i bemærkningerne.

Justitsministeriet har i forbindelse med udarbejdelsen af lovforslaget om en selvstændig kriminalisering af stalking i straffeloven foretaget en vurdering af, hvorvidt lovforslaget vil have ligestillingsmæssige konsekvenser.

Det er Justitsministeriets vurdering at lovforslaget umiddelbart ikke vil have ligestillingsmæssige konsekvenser, hvorfor ministeriet ikke har oplyst om sådanne konsekvenser i lovforslaget. Justitsministeriet har i forbindelse med denne vurdering lagt vægt på, at lovforslaget ikke vil have forskellige konsekvenser for kvinder og mænd, da den foreslåede bestemmelse om stalking finder anvendelse på samme vilkår for både mænd og kvinder.

Dette gør sig gældende, uanset om det ene køn må forventes at blive overrepræsenteret som gerningsperson eller ej.

7. Økonomi

Domstolsstyrelsen vurderer, at meromkostningerne for domstolene vil beløbe sig til ca. 0,9 mio. om året de to første år, hvorefter en reduktion til ca. 0,7 mio. kr. pr. år forventes. Domstolsstyrelsen vurderer endvidere, at udgifterne efter omstændighederne vil kunne afholdes inden for egen ramme, men bemærker, at retterne i øjeblikket er under stort sagspres som følge af markant stigning i antallet af modtagne straffesager.

Justitsministeriet har noteret sig det af Domstolsstyrelsen anførte.

8. Øvrige høringssvar

Everyday Sexism Project Danmark og **Digitalt Ansvar m.fl.** bemærker, at der enkelte steder i lovforslaget bruges udtrykket ”gerningsmand” i stedet

for ”gerningsperson”, som bruges i størstedelen af lovforslaget, og anbefaler, at det konsekvensrettes til ”gerningsperson”.

Justitsministeriet er enig i det anførte og har derfor foretaget enkelte rettelser i lovforslaget. Dog finder Justitsministeriet også, at der i gengivelse af gældende ret bør anvendes den samme terminologi, som benyttes i den givne lovbestemmelse, hvorfor betegnelsen ”gerningsmand” fortsat fremgår enkelte steder i lovforslaget.

Institut for Menneskerettigheder anfører, at man er positivt indstillet over for initiativerne i regeringens udspil mod stalking. Det er således vigtigt, at der er fokus på andre indsatser over for stalking såsom koordination mellem myndigheder.

Dialog Mod Vold anfører, at det er positivt, at stalkere tilbydes behandling og foreslår i den forbindelse, at behandlingen udvides til også at gælde behandling for andre voldsformer, samt at behandlingsinitiativet indgår i selve lovteksten. **Dansk Psykolog Forening** ønsker et større fokus på psykologbehandling af både ofre og gerningspersoner. Man betoner derfor vigtigheden af, at ofre for stalking får bedre og hurtigere adgang til psykologsamtaler. **Det Kriminalpræventive Råd** anfører, at det vil være hensigtsmæssigt at sætte ind med forebyggelsesindsatser, herunder rådgivningsforløb med potentielle gerningspersoner.

Mødrehjælpen udtrykker bekymring for, at lovforslaget kan have konsekvenser for børn, som kommer i klemme mellem forældre, hvis forældrene er henholdsvis gerningsperson og forurettet i en stalkingsag, og opfordrer til, at man følger myndighedernes implementering af lovforslaget.

Retspolitisk Forening og **Dansk Kvindesamfunds Krisecentre** anser det for positivt, at man indfører en særskilt enhed ved politiet, som er specialiseret inden for stalkingområdet. **Dansk Kvindesamfunds Krisecentre** undrer sig over, hvorledes de forskellige politikredses it-systemer kommunikerer på tværs og udtrykker bekymring for stigende pres på politiet som følge af stigning i digital kriminalitet. Dansk Kvindesamfunds Krisecentre anbefaler, at de relevante eksperter og kompetente kapaciteter på voldsområdet inddrages i alle perspektiver og led, og at der udfærdiges en procedure eller vejledning for, hvorledes det skal håndteres, når gerningspersonen og forurettede i en stalkingsag har fælles børn. Dansk Kvindesamfunds Krisecentre finder, at stalkingudsatte skal tilbydes en juridisk og en socialfaglig bisidder.

Justitsministeriet finder, at det anførte ikke ligger inden for rammerne af nærværende lovforslag, da de foreslåede yderligere tiltag efter Justitsministeriets opfattelse ikke skal reguleres gennem lovændringer.

Dansk Stalking Center finder, at behandling af gerningspersoner er et afgørende og effektivt redskab til at stoppe stalking og anbefaler, at behandling af gerningspersoner skal være et vilkår ved andet end betingede fængselsdomme efter reglerne i straffelovens kapitel 7.

Justitsministeriet bemærker, at det fremgår af punkt 2.1.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger, at domstolene undtagelsesvist vil kunne fravige udgangspunktet om, at der skal udmåles en ubetinget fængselsstraf, og i stedet fastsætte en betinget dom, eventuelt med vilkår om f.eks. behandling, jf. reglerne om betinget fængsel i straffelovens kapitel 7.

Naalakkersuisut, Grønlands departement for Boliger, Infrastruktur og Ligestilling, sætter pris på muligheden for at kunne sætte lovforslagets § 3 i kraft for Grønland, jf. § 5, stk. 2, og håber, at Justitsministeriet vil se på mulighederne for at sætte dette i værk snarest.

Justitsministeriet har noteret sig det anførte.

III. Lovforslaget

I forhold til det udkast til lovforslag, der har været sendt i høring, har Justitsministeriet på baggrund af den lovtekniske gennemgang ændret ordlyden af den foreslåede § 242 i straffeloven, jf. lovforslagets § 1, på to punkter.

For det første fremgår det nu af bestemmelsen, at adfærden skal være ”egnet til” at krænke forurettedes fred, i modsætning til den tidligere formulering, hvorefter det var en forudsætning, at forurettedes fred reelt var blevet krænket. Det er således ikke afgørende for bestemmelsens anvendelse, om forurettede rent faktisk har følt sig krænket.

For det andet er ordene ”over en vis periode” udgået, idet de vurderedes at være overflødige ved siden af kravet om, at den udviste adfærd skal være ”systematisk og vedvarende”.

Bemærkningerne til lovforslagets § 1 er revideret i overensstemmelse med ovenstående.

Der er herudover foretaget visse ændringer af lovteknisk og korrekturmæssig karakter.